

แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

**The Guidelines of Sexuality Education Management for Opportunity
Expansion School under Phitsanulok Primary Educational
Service Area Office 3**

ชนิษฐา ทาแฟง,
วจี ปัญญาใส และ สุมิตรา โรจนนิตติ
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
**Khanittha Thafaeng,
Vajee Panyasai and Sumitra Rojananiti**
Uttaradit Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: gingthafaeng@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 และ 2) ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยมีองค์ประกอบแนวทาง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา จำนวน 100 คนในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 25 โรงเรียน กลุ่มที่ 2 คือ ผู้บริหารสถานศึกษาศึกษานิเทศก์ ครูฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา และกรรมการสถานศึกษา จำนวน 14 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง เก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการสนทนากลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ และคำถามในการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก ส่วนแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในการเข้ารับการ

อบรม การใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ด้านการบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษามีการวางแผนงาน จัดทำโครงการ/กิจกรรม ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษาสร้างเครือข่ายของกลุ่มโรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาร่วมดำเนินการ ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาแสดงความคิดเห็นในหลายช่องทาง เช่น ทาง Facebook Line ของ โรงเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา

คำสำคัญ: การบริหารจัดการศึกษา; เพศวิถีศึกษา; โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา; สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

Abstracts

This research aims were 1) to study the state of the management of sexuality education in the opportunity expansion school affiliated with Phitsanulok Primary Education Services Area office 3, and 2) to study the guidelines of sexuality education management practice in the opportunity expansion school affiliated with Phitsanulok Primary Education Services Area office 3. There are four guiding elements; academic, fiscal, personal and general management. The population used in the research is school administrator, academic teachers, guidance teachers and health education teachers, 100 people in the opportunity expansion school total 25 schools by using mixed- use research method (methodology) between quantitative data collection with questionnaires and qualitative data with group conversations. The statistical treatment used for analyses were percentage (X %), mean and standard deviation (S.D.) Analysis data obtained from interviews by content analysis.

Analysis revealed that the state of the management of sexuality education in the opportunity expansion school affiliated with Phitsanulok Primary Education Services Area office 3 all four guides at a high level. As for the guidelines of sexuality education management practice in the opportunity expansion school affiliated with Phitsanulok Primary Education Services Area office 3. In term of academic administration, the educational institutions support teachers to develop their skills continuously for receiving training on using of media, technology and innovation. Budget management planned and makes projects, activities together. Human Resources Department creates school networks, parents, communities, related organizations to join the operation. General administration provides opportunities for administrators, teachers, students, parents, communities to express their opinions in various channels such as Facebook and Line and builds confidence and trust in of the management of sexuality education.

Keywords: Management; Sexuality; Opportunity Expansion School; Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3

บทนำ

ปัจจุบันสภาพสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากและรวดเร็ว ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และการดำรงชีวิต เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การติดต่อสื่อสาร และการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้โดยง่าย รวมถึงสภาพสังคมสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้วิถีชีวิตของมนุษย์ทุกเพศทุกวัยเปลี่ยนไปด้วยจึงทำให้เกิดปัญหาภัยคุกคามทางเพศ ส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นกับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นการถูกล่วงละเมิดทางเพศ การถูกข่มขืน การค้าประเวณี การถูกกระทำ กดขี่ข่มเหงรังแก การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรปัญหาเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อ ตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในกลุ่มเยาวชนวัยรุ่น เนื่องจากวัยรุ่นในยุคปัจจุบันมีจุดเปลี่ยนเกี่ยวกับความคิดเห็น ทศนคติ ความเชื่อ และการปฏิบัติเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์แบบเสรี ทำให้เกิดค่านิยมและพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม ซึ่งขัดต่อวัฒนธรรมและค่านิยมอันดีงามดั้งเดิมของไทย ทั้งยังมีพฤติกรรมการเล่นแบบซิ่งกันและกันได้แก่ พฤติกรรมการแสดงออกทางเพศของวัยรุ่น การแสดงความสนิทสนมกับเพื่อนต่างเพศอย่างเปิดเผย ซึ่งสามารถพบเห็นได้ทั่วไปในห้างสรรพสินค้า มหาวิทยาลัย โรงเรียน สวนสาธารณะ การถูกเนื้อต้องตัวระหว่างเพศหญิงและเพศชาย การโอบกอด จับมือ เป็นไปได้อย่างอิสระเสรี ทำให้วัยรุ่นมีความเสี่ยงทางเพศสูงตลอดจนพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเนื่องมาจากขาดประสบการณ์ ขาดการควบคุมตนเอง ขาดความรู้และความเข้าใจจึงทำให้เกิดปัญหาต่างๆตามมา คือ การตั้งครรภ์ในขณะเรียน จนทำให้ต้องออกจากสถานศึกษา การทำแท้ง และปัญหาทางโรคทางเพศสัมพันธ์ (วีรภัทร ภัทรกุล และประวิทย์ ประมาน, 2552 : 45)

การจัดการศึกษาของประเทศไทยมีปัญหาหลายประการซึ่งยังไม่ตอบสนองและยังไม่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ เพราะมีปัจจัยและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่ท้าทายสังคมไทย การศึกษาจะต้องเป็นกระบวนการที่เตรียมคนไทย พัฒนาสังคมไทยให้ก้าวสู่สังคมยุคใหม่อย่างมั่นคงและก้าวหน้าโลกประกอบด้วยสังคมมีความคาดหวังและต้องการความน่าเชื่อถือในกระบวนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหลายประการ อาทิ ต้องการความเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะผลิตผู้จบการศึกษาที่มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรมและคุณสมบัติต่าง ๆ ให้ครบถ้วนตามหลักสูตรและความคาดหวังของสังคม และต้องการความน่าเชื่อถือในปัจจัยและกระบวนการให้การศึกษาของสถานศึกษา ความเป็นมาตรฐานที่ใกล้เคียงกันของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้น บุคลากรทางการศึกษาจึงได้แสวงหาวิธีการต่าง ๆ ที่จะสร้างความมั่นใจในคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนเป็นหน่วยงานที่มีภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการทางการศึกษาโดยตรง ให้มีการดำเนินการทั้งด้านปัจจัย กระบวนการ และผลผลิตให้มีมาตรฐานการศึกษาตามที่กำหนด โรงเรียนจึงต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการบริหารคุณภาพ ความเปลี่ยนแปลงสู่การบริหารจัดการสมัยใหม่บริหารจัดการคุณภาพที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างประสิทธิภาพ การทำงานสูงสุดให้องค์การโรงเรียนต้องสร้างองค์การของตนเองให้เป็นองค์การที่มีคุณภาพตามมาตรฐานเพื่อทำหน้าที่เป็นผู้จัดการความรู้ พัฒนาความรู้ พัฒนาความคิด และพัฒนาศักยภาพ การจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลเพื่อ

ประโยชน์และบุคลากรในโรงเรียนที่จะได้เรียนรู้จากกระบวนการบริหารของผู้บริหารและความรู้ความสามารถที่นักเรียนจะได้รับจากการสอนของครูที่มีคุณภาพ อันหมายถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บรรลุตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่า การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญ เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดการทรัพยากรการบริหาร ได้แก่ คน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา หากไม่มีระบบการบริหาร สถานศึกษาก็จะไม่สามารถดำเนินการปฏิบัติกิจกรรมไปตามเป้าหมายได้ และการบริหารสถานศึกษายังเป็นเครื่องมือที่ชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถานศึกษาอีกด้วย

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ตามมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา ซึ่งได้กล่าวถึงการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาอยู่ในเรื่อง การเจริญเติบโตและพัฒนาการของมนุษย์ ชีวิตและครอบครัว การเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกม กีฬาไทย กีฬาสากล การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถนะและการป้องกันโรค ความปลอดภัยในชีวิต อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะปรับหลักสูตรและเนื้อหาให้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นอยู่ของสังคมปัจจุบันแล้วก็ตาม แต่ก็ยังเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาไม่ว่าจะเป็นตัวครูผู้สอนที่ยังไม่มั่นใจที่จะสอนเรื่องเพศศึกษาแก่นักเรียน และอาจจะเลือกวิธีสอนไม่ค่อยเหมาะสมกับเนื้อหาทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากผู้เรียนมากนัก วิธีการสอนแบบเดิม ๆ ทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่าย

การบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาของโรงเรียนขยายโอกาสที่นักเรียนอยู่ในช่วงวัยรุ่นจึงเป็นสิ่งสำคัญและมีผลต่อการดำเนินชีวิตตามช่วงวัยที่ควรจะได้รับจากการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่เหมาะสม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ โดยมีขั้นตอนดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,042 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. (2563 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูผู้สอนวิชาสุข ศึกษากำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan , 1970 อ้างถึง ใน สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และ คณะ, 2559 : 101) และใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ในโรงเรียนขยายโอกาส จำนวน 25 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ปีการศึกษา 2563

กลุ่มที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ศึกษานิเทศก์ 2 คน ครูฝ่ายวิชาการ 2 คน ครูแนะแนว 2 คน ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา 4 คน กรรมการสถานศึกษา 2 คน รวมทั้งสิ้น 14 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ไม่ซ้ำกับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scales) มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารงาน วิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.2 คำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับ แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียน ขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการ บริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ

3. การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีขั้นตอนการสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือเพื่อ การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องกับโครงสร้างของแบบสอบถามที่กำหนดไว้แล้ว
นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหาโดยนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน
พิจารณาตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ (IOC) ได้ค่า IOC
0.6 ขึ้นไป

3.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ
พิจารณาให้ความเห็นชอบ

3.4.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
อย่างง่ายระหว่างคะแนนรายข้อและรายรวม โดยค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .338-.739

3.4.2 ค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α = Coefficient) ตามวิธีของ
Cronbach โดยกำหนดค่าความเชื่อมั่นไว้ที่ .965 (บุญชม ศรีสะอาด, 2556:35-45)

3.5 นำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถาม
ฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.6 คำถามในการสนทนากลุ่ม

3.6.1 นำร่างประเด็นคำถามที่สร้างขึ้นให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ ความถูกต้องและความ
ครอบคลุมของเนื้อหา แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3.6.2 ตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเพศวิถีศึกษา และ
ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัยและประเมินผลทางการศึกษา จำนวน 3 ท่าน

3.6.3 นำสารสนเทศที่ได้จากการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ ไปใช้ในการ
การปรับปรุงแนวคำถามเพื่อการสนทนากลุ่มและจัดพิมพ์คำถาม เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
ต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เพื่อขอความร่วมมือการเก็บรวบรวมข้อมูล
ประกอบการวิจัยจากผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูผู้สอนสุขศึกษา

4.2 การสนทนากลุ่ม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียน
ขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยขอหนังสือขอเชิญเข้าร่วม
การสนทนากลุ่มจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึงผู้ให้ข้อมูล 14 คน กำหนดคุณสมบัติ ดังนี้

ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ศึกษาพิเศษ 2 คน ครูฝ่ายวิชาการ 2 คน ครูแนะแนว 2 คน ครูผู้สอนสุขศึกษา 4 คน กรรมการสถานศึกษา 2 คน

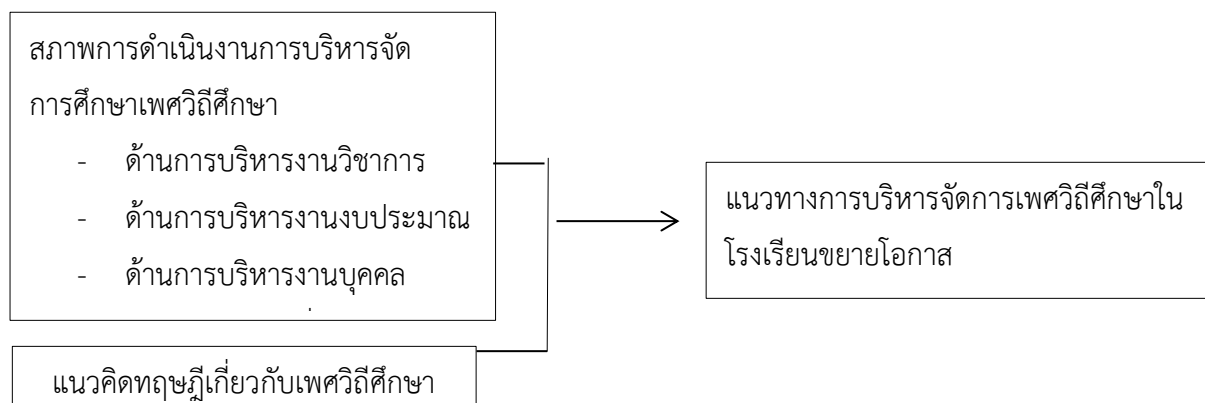
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเบื้องต้น ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการศึกษาพิเศษศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารจัดการศึกษาพิเศษศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านเรียงจากสูงที่สุดไปต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.00$) ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.87$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.80$) และด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้าน สรุปผลได้ ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย ($\bar{X} = 4.28$) ข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับได้แก่ 1) สถานศึกษาสร้างเครือข่ายร่วมมือเพื่อพัฒนากับหน่วยงานอื่นเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา ($\bar{X} = 3.96$) 2) สถานศึกษาส่งเสริมการพัฒนาการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาให้กับบุคคล ครอบครัวองค์กรและหน่วยงานอื่น ($\bar{X} = 3.92$) 3) สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้านเพศวิถีศึกษา ($\bar{X} = 3.86$)

ด้านการบริหารงานบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนเพศวิถีศึกษาได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.02$) ข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดให้ครูผู้สอนเพศวิถีศึกษามีส่วนร่วมกำกับ ดูแล และส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.88$) 2) สถานศึกษาจัดบุคลากรมารับผิดชอบงานเพศวิถีศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.79$) 3) สถานศึกษากำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานเพศวิถีศึกษาอย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 3.78$)

ด้านการบริหารงานทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ สถานศึกษาส่งเสริมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการใช้เทคโนโลยีการสอนเพศวิถีศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.87$) ข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ตามลำดับได้แก่ 1) สถานศึกษามีการบริหารจัดการเรื่องเพศวิถีศึกษากับองค์กรเครือข่ายอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$) 2) สถานศึกษาจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเรื่องเพศวิถีศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.79$) 3) สถานศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา รวมทั้งขอความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X} = 3.70$)

ด้านการบริหารงานงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ 1) สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในแผนและโครงการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา ($\bar{X} = 3.62$) 2) สถานศึกษาควบคุมตรวจสอบทางด้านการเงินและทรัพยากรอย่างเป็นระบบในการจัดการเรียนรู้เรื่องเพศวิถีศึกษา ($\bar{X} = 3.62$) 3) สถานศึกษามีวัสดุ อุปกรณ์ ในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาอย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.62$) และข้อที่มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด สถานศึกษามีงบประมาณในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ($\bar{X} = 3.52$)

2. แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ผลจากการสนทนากลุ่ม นำมาสรุปเป็นแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ในแต่ละด้าน ได้ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ แนวทางการบริหารจัดการ คือ สถานศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในการเข้ารับการอบรม การใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและให้ครูจัดทำแผนการเรียน การสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้แบบบูรณาการร่วมกัน ในรายวิชาต่างๆ สถานศึกษาและคณะครูร่วมกันกำหนดเกณฑ์ เป้าหมาย ในการจัดการศึกษาโดยการ ชักนำ ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของบุคคลที่ 1 และ 5 กล่าวว่า สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มุ่งให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสามารถรู้เท่าทันภัยต่างๆทางเพศ โดยครูจะต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในการใช้สื่อ นวัตกรรมต่างๆอย่างหลากหลายและควรให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมกับสถานศึกษาในการดำเนินกิจกรรมต่างๆเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านการบริหารงานบุคคล แนวทางการบริหารจัดการ คือ สถานศึกษาสนับสนุน ให้ครูพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาจัดประชุม อบรม สัมมนา โดยจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนา ผู้ปกครอง ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมและสร้างเครือข่ายโรงเรียน เพื่อให้ครูมีช่องทางได้จัดนำเสนอผลงานทางวิชาการมีการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของบุคคลที่ 2, 7 และ 8 กล่าวว่า สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับการที่ครูต้องได้รับการอบรมและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องเช่น การอบรม การศึกษาดูงาน โดยครูจะต้องได้รับการนิเทศติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน

ด้านการบริหารงานทั่วไป แนวทางการบริหารจัดการ คือ สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาแสดงความคิดเห็นในหลายช่องทาง เช่น ทาง Facebook , Line ของโรงเรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจในการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของบุคคลที่ 6, 10 และ 14 กล่าวว่า สถานศึกษาควรเผยแพร่และประชาสัมพันธ์การบริหารจัดการกิจกรรมที่เกิดขึ้นให้สาธารณะชนได้รับรู้และติดตามข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาผู้เรียน

ด้านการบริหารงานงบประมาณ แนวทางการบริหารจัดการ คือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการวางแผนงาน จัดทำโครงการ/กิจกรรม ร่วมกันและจัดกิจกรรมให้บุคลากรได้แลกเปลี่ยน วิทยทัศนประสบการณ์ ความรู้ซึ่งกันและกัน เพื่อนำมาปรับใช้ในการทำงาน (กิจกรรมพัฒนาพ่อแม่ผู้ปกครอง, การประชุมผู้ปกครอง) ให้ครูกำหนดเป้าหมายและทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สอดคล้องกับงบประมาณที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับการสนทนากลุ่มของบุคคลที่ 3, 5, 9 และ 10 กล่าวว่า ครูจะต้องเตรียมความพร้อมในการวางแผนงานอย่างเป็น

ระบบและสามารถตรวจสอบได้ในการจัดทำกิจกรรมต่าง ๆ ควรใช้งบประมาณที่ได้รับให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดในการทำงานในแต่ละกิจกรรมให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนงานและโครงการ

รูปที่ 2 การสนทนากลุ่มแนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 ด้านการบริหารงานวิชาการ, ด้านการบริหารงานบุคคล, ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานงบประมาณ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีประเด็นที่น่าสนใจอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 โดยรวมสภาพทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสอยู่ในระดับมากทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.87$) ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 3.80$) และด้านการบริหารงานงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.60$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ครูฝ่ายวิชาการ ครูแนะแนว ครูผู้สอนวิชาสุขศึกษา ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 มีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญในการจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้บรรจุเพศศึกษาในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน

พุทธศักราช 2551 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 34) และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ได้บรรจุเพศวิถีศึกษาเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตรของสถานศึกษา อาชีวศึกษาในปี พ.ศ. 2547 (UNESCO, 2014 : online) การจัดการเรียนการสอนเพศศึกษาในโรงเรียนจึงมีความสำคัญ โดยเป้าหมายที่สำคัญคือต้องการสร้างอัตลักษณ์นักเรียนให้เข้าใจตัวตนของตน หรือที่เรียกว่าการตระหนักรู้ตนเอง (Self concept หรือ self awareness) เมื่อแยกเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการบริหารงานวิชาการ มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนด้านเพศวิถีศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหาร ยังไม่ได้เห็นความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ในการเข้ารับการอบรม การใช้สื่อ เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนการสอนและให้ครูจัดทำแผนการเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปริศนา สีเงิน (2559 : 25) ได้ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่าสภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มี 6 ด้านดังนี้ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านการวัดผลประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียน ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการพัฒนาและส่งเสริมแหล่งการเรียนรู้ และด้านการส่งเสริมความรู้ทางวิชาการแก่ชุมชน ส่วนด้านที่แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่มี 2 ด้านดังนี้ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมาตรฐานการศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด คือ สถานศึกษากำกับดูแลและติดตามผลการปฏิบัติงานเพศวิถีศึกษาอย่างเป็นระบบทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษายังขาดการสนับสนุน ให้ครูพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สถานศึกษาไม่ส่งครูเข้ารับการอบรม ไม่ได้รับการร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ไม่มีการดำเนินงานและติดตามผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับ อัจฉรา สังข์สุวรรณ (2554 : ออนไลน์) กล่าวว่าด้านการบริหารงานบุคคล การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาเป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษา เพื่อดำเนินการด้านการบริหารงานบุคคลให้เกิดความคล่องตัวมีอิสระภายใต้กฎหมายระเบียบเป็นไปตามหลัก ธรรมมาภิบาล ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนา มีความรู้ ความสามารถ มีขวัญกำลังใจได้รับการยกย่อง เชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการบริหารงานทั่วไป มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด คือ สถานศึกษาระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา รวมทั้งขอความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาขาดการประสานเครือข่ายในการระดมทรัพยากรและการขอความร่วมมือจากท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมาให้การช่วยเหลือในการจัดกิจกรรมสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นาริรัตน์ รักวิจิตรกุล, ชัยยุทธ ศิริสุทธิ และ โกวัฒน์ เทศบุตร (2558 : 34) เรื่องการระดมทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการระดมทุนของโรงเรียนประถมศึกษาและประถมศึกษาขยายโอกาส ประกอบด้วย

- 1) ความศรัทธาต่อผลงานของโรงเรียนในการปฏิบัติภารกิจให้การศึกษาแก่ 'บุตรหลาน' ในชุมชน
- 2) ภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนในการเชิญชวนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- 3) ภาวะผู้นำของศิษย์เก่าในการระดมทุน
- 4) ชุมชนมีเศรษฐกิจดีและตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา
- 5) ชุมชนและบุคลากรในโรงเรียนมีวัฒนธรรมของกา รบริจาคเพื่อส่วนรวม
- 6) บุคลากรในโรงเรียนมีการทำงานร่วมกันเป็นทีม
- 7) การบริหารจัดการเงินบริจาคมีความโปร่งใสและบรรลุวัตถุประสงค์ของการขอรับบริจาค และ
- 8) การแสวงหาแหล่งทุนจากภายนอกชุมชน เช่น เสนอโครงการขอรับการสนับสนุนจากสำนักงาน สลากกินแบ่งรัฐบาล และบริษัทการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (มหาชน) เป็นต้น

ด้านการบริหารงานงบประมาณ มีสภาพการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการบริหารต่ำที่สุด คือ สถานศึกษามิงบประมาณในการดำเนินงานการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาอย่างเหมาะสมและเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารยังขาดความตระหนักในการส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณมาใช้ในการบริหารงานโครงการ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาครูไม่มีการวางแผนงาน จัดทำโครงการ/ กิจกรรม สอดคล้องกับการวิจัยของ ณัฐพงศ์ รัตนรังษ์ (2559 : 39) ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบ มุ่งเน้นผลงานโรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร พบว่า ปัญหาในการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานทั้ง 7 ด้านได้แก่ด้านการวางแผนงบประมาณ ด้านการคำนวณ ต้นทุนกิจกรรม ด้านระบบการจัดซื้อจัดจ้าง ด้านการบริหารทางการเงินและการควบคุมงบประมาณ ด้าน การรายงานการเงินและผลการดำเนินงาน ด้านการบริหารสินทรัพย์ด้านการตรวจสอบภายใน มีปัญหาที่ สอดคล้องกันทั้ง 7 ด้าน คือ บุคลากรไม่มีความรู้ความเข้าใจ เจ้าหน้าที่มีภาระงานมาก ขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความชำนาญโดยเฉพาะในด้านระเบียบกฎหมายทำให้การจัดซื้อจัดจ้างขาดความคล่องตัวกรณีเร่งด่วน ข้อมูล สารสนเทศไม่ครบถ้วน ไม่มีการสำรวจสินค้าคงคลังก่อน และการมีส่วนร่วมในการบริหารสินทรัพย์อยู่ใน

ระดับน้อย ขาดการตรวจสอบประสิทธิ ภาพการใช้จ่ายงบประมาณและประเมินทางเลือกกิจกรรมที่ต่ำกว่า การดำเนินงานไม่มุ่งดำเนินงานตามพันธกิจ เป้าประสงค์และไม่เป็นไปตามปฏิทินที่กำหนดไว้

2. แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต3 มีประเด็นนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านการบริหารงานวิชาการ สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในเรื่อง การเข้ารับการอบรม การใช้สื่อ เทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา สอดคล้องกับอุทัย ไทยกรรณ์ และคณะ (2562 : 88-104) ได้ศึกษารูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า 1. สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาตามความเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา มี 17 ภาระงาน 2. รูปแบบการ บริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาประกอบด้วย 1) โครงสร้างการบริหารงาน วิชาการ ได้แก่ องค์ประกอบของบุคลากรและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบ 2) ภาระงานวิชาการ แบ่งเป็น 3 กลุ่มงาน ได้แก่ ภาระงานหลัก ภาระงานสนับสนุน และภาระงานส่งเสริม 3) กระบวนการบริหารจัดการ และ 4) ปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยใช้การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ และการสร้าง งาน สร้างอาชีพให้กับนักเรียน 3. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน วิชาการตามรูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

ด้านการบริหารงานบุคคล สถานศึกษา สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลง โดยจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา ผู้ปกครอง ชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วน ร่วมและสร้างเครือข่ายโรงเรียน เพื่อให้ครูมีช่องทางได้จัดนำเสนอผลงานทางวิชาการมีการดำเนินงานและ ติดตามผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนางานชุมชนทางวิชาชีพ (PLC) สอดคล้องกับ วจิ ปัญญาใส (2559 : 12-14) ได้ศึกษาการพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาบูรณาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกัน ปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดอุดรดิษฐ์ โดยเสนอผลตามรูปแบบของพันธกิจสัมพันธ์มหาวิทยาลัยกับ ชุมชนไว้ 4 ประเด็น ดังนี้ 1. ร่วมคิดร่วมทำแบบพันธมิตรและหุ้นส่วน (Partnership) พบว่าการดำเนิน กิจกรรมการเรียนรู้เพศศึกษาบูรณาการแบบมีส่วนร่วมในโรงเรียน มีลักษณะการร่วมคิดร่วมทำ 2. เกิดการ เรียนรู้ร่วมกัน และนำไปสู่ผลงานวิชาการ (Knowledge Sharing and scholarship) พบว่ารูปแบบการ จัดการเรียนรู้เพศศึกษาบูรณาการแบบมีส่วนร่วมที่เหมาะสมกับสภาพบริบทโรงเรียน 3. เกิดประโยชน์ร่วมกัน แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย (Mutual benefits) ซึ่งพบว่า ในระดับชุมชน เกิดแหล่งเรียนรู้ด้านเพศศึกษาอย่าง เหมาะสม โดยการจัดศูนย์การเรียนรู้เพศศึกษา ทำให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนในท้องถิ่นเดียวกันใน การใช้วัฒนธรรมร่วมกัน อีกทั้งยังได้ร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อชุมชนก่อให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ 4. เกิดผลกระทบต่องสังคมที่ประเมินได้ (Measurable social impact) การดำเนินงานแบบร่วมคิดร่วมทำนำ

ปฏิบัติ ระหว่างคณะวิจัยและโรงเรียนเครือข่ายอปท. ในพื้นที่ ตัวแทนชุมชนและผู้ปกครองได้เกิดผลกระทบที่สังคมประเมินได้

ด้านการบริหารงานทั่วไป สถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาแสดงความคิดเห็นในการจัดการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษาโดยมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ เพ็ชชรี อ้นทองทิม (2561 : 47) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา การจัดการเรียนรู้ และการประเมิน และแนวทางในการพัฒนารูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษามูลฐานการพบว่า มีการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และการดำเนินการร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อบูรณาการการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นทั้งในระดับจังหวัด ระดับประเทศและระดับนานาชาติ สำหรับในจังหวัดอุดรธานีพบว่า มีการเชื่อมประสานการดำเนินงานเพศวิถีศึกษาระหว่างสถานศึกษากับภาคีเครือข่าย โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษามีการจัดทำหลักสูตรเพศวิถีศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทสภาพปัญหา และความต้องการของท้องถิ่น ครูจัดการเรียนรู้ เพศวิถีศึกษาโดยใช้วิธีการที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้นักเรียนมีความรู้ด้านเพศศึกษา ทักษะชีวิต และมีภูมิคุ้มกันปัจจัยเสี่ยงการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ส่วนปัญหาการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษา

ด้านการบริหารงานงบประมาณ สถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานตามแผนโครงการที่กำหนดไว้มีการตรวจสอบควบคุมอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจในการบริหารจัดการไปให้สถานศึกษามากที่สุด ด้วยเจตนารมณ์ที่จะให้สถานศึกษาดำเนินการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งจะเป็ปัจจัยสำคัญทำให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการสามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผล ประเมินผล รวมทั้งการวัดปัจจัยเกื้อหนุน การพัฒนาคุณภาพนักเรียน ชุมชน ท้องถิ่นได้อย่างมีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การบริหารงบประมาณของสถานศึกษามุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการมีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากการบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้มีส่วนในการเสนอข้อคิดเห็นและรับฟังความคิดเห็นของนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน

2. สถานศึกษา ควรขอความร่วมมือ จากชุมชนหรือหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษา

3. สถานศึกษา ควรจัดการฝึกอบรมให้กับบุคลากร ส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรและสร้างความตระหนักในเรื่องการทำงานของบุคลากร

4. สถานศึกษา ควรวางแผนด้านงบประมาณเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่สามารถตรวจสอบได้ พร้อมทั้งมีการรายงานผลหลังจากการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 เพื่อให้ทราบแนวทางในการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวการบริหารจัดการศึกษาเพศวิถีศึกษาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไปประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 (ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัทสยามสปอร์ต ซินดิเคท จำกัด.
- ณัฐพงศ์ รัตนรังษี. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโรงเรียนวัดศรีเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นาริรัตน์ รักกิจตรกุล, ชัยยุทธ์ ศิริสุทธิ และโกวัฒน์ เทศบุตร. (2548). การระดมทุนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปริศนา สีเงิน. (2559). สภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- เพ็ชชรี อ้นทองทิม. (2561). รูปแบบการประเมินการจัดการเรียนรู้เพศวิถีศึกษาบูรณาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- วจิ ปัญญาใส. (2559). 2559 การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เพศศึกษาบูรณาการแบบมีส่วนร่วมเพื่อป้องกันปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น จังหวัดอุดรธานี. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.
- วีรภัทร ภัทรกุล และประวิทย์ ประมาณ. (2552). รายงานการวิจัยเรื่อง การจัดการความรู้ เพื่อแก้ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สุรศักดิ์ อมรรัตนศักดิ์ และคณะ. (2559). ระเบียบวิธีวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3. (2563). ข้อมูลบุคลากร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 7 กุมภาพันธ์ 2563. แหล่งที่มา: <https://www.phitsanulok3.go.th>
- หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช. (2551). กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- อัจฉรา สังข์สุวรรณ. (2554). การบริหารงานบุคคล. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2564. แหล่งที่มา: <http://www.krucenter.net/UserFiles/File/new/n386pdf>.
- อุทัย ไทยกรณ์ และคณะ. (2562). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสำหรับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม. 13 (1), 88-104.
- UNESCO. (2014). Comprehensive sexuality education: The challenges and opportunities of scaling-up. Online. Retrieved May 3, 2020. from: <http://unesdoc.unesco.org/images/0022/002277/227781E.pdf>